

Důvodová zpráva

Obecná část

I. Hodnocení dopadů regulace (RIA)

k části první návrhu zákona – změna zákona o sociálních službách

1. Důvod předložení

Důvodem k novelizaci zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, je skutečnost, že současná právní úprava v některých aspektech již neodpovídá potřebám dobré praxe při poskytování sociálních služeb. Cílem navrhované novely zákona je proto promítnout aktuální požadavky praxe do příslušných ustanovení zákona. Novela zákona se netýká věcných změn systému sociálních služeb. Jejím předmětem jsou zejména dílčí úpravy stávajících ustanovení zákona.

Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

1.1. Definice problému

Současná právní úprava zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon“) v některých aspektech již neodpovídá potřebám dobré praxe při poskytování sociálních služeb a změnám, které proběhly v souvislosti s převodem některých agend na Úřad práce. Cílem navrhované novely zákona je tedy promítnutí aktuálních požadavků praxe do zákona o sociálních službách prostřednictvím provedení dílčích úprav znění stávajících ustanovení zákona.

Nedojde-li k legislativním úpravám navrhovaným v novele zákona, bude i nadále přetrvávat nesoulad mezi základní legislativní normou upravující oblast poskytování sociálních služeb a potřebami dobré praxe poskytování sociálních služeb.

Z navrhovaných úprav lze úpravu § 101 a § 101a hodnotit jako zásadní. Cílem této úpravy je upravit § 101 v reflexi na současnou praxi a upřesnit § 101a. Tyto návrhy vyplynuly z širokého konzultačního procesu k přípravě přechodu odpovědnosti za dotace na poskytování sociálních služeb na kraje, tak, jak jej stanovuje uvedené ustanovení. Zároveň také prodloužit účinnost § 101 o jeden rok a účinnost § 101a z 1. 1. 2014 na 1. 7. 2014.

Současná právní úprava zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, stanovuje s účinností od 1. 1. 2014 přechod odpovědnosti za realizaci dotačního řízení na poskytování sociálních služeb na jednotlivé kraje. Cílem navrhované úpravy je odstranit nepřesnosti uvedené v příslušném ustanovení a posunout jeho účinnost. Zároveň je třeba prodloužit účinnost § 101,

kteřý ukládá odpovědnost za realizaci dotačního řízení MPSV, a zrušit zmocnění k vydání právního předpisu (nařízení vlády), které blíže stanoví bližší podmínky pro určení výše dotace, účelu dotace, členění dotace a způsobu poskytování dotace. Tato úprava se navrhuje vzhledem k tomu, že existence prováděcího právního předpisu není v současné době z hlediska realizace dotačního řízení nezbytná. Jedním ze zásadních nedostatků současné právní úpravy je časový nesoulad účinnosti ustanovení § 101 a § 101a.

Nedojde-li k úpravám navrhovaným v rámci této změny, nebude možné realizovat dotační řízení dle § 101a, který nabude účinnosti dne 1. 1. 2014. Tímto bude ohroženo poskytování sociálních služeb na území České republiky, což bude mít dalekosáhlé dopady na klienty sociálních služeb, poskytovatele sociálních služeb jakožto zaměstnavatele a další subjekty, ovlivněné dotačním řízením. Navíc dojde k meziročnímu významnému rozkolísání systému sociálních služeb, a to z důvodu nastavení výpočtu směrného čísla na jednotlivé kraje (tedy alokace prostředků určených na dotace na sociální služby).

1.2. Popis existujícího právního stavu v dané oblasti

Právní úprava v gesci MPSV

Zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Stávající právní úprava stanoví, že dotace na poskytování sociálních služeb je odpovědností MPSV, jednotlivé krajské úřady se účastní dotačního řízení při hodnocení sociálních služeb na svém území, a to včetně návrhu výše dotace pro danou službu. Dále krajský úřad předkládá souhrnnou žádost o poskytnutí dotace na příslušný rozpočtový rok, podílí se na finanční kontrole apod. podle § 101 zákona.

Právní úprava v gesci jednotlivých krajů

Od 1. 1. 2014 nabude účinnosti § 101a výše uvedeného zákona, který stanoví změnu odpovědnosti za dotace na poskytování sociálních služeb. Dotace bude poskytovat kraj.

1.3. Identifikace dotčených subjektů

Dotčené subjekty a vytipování nejvýznamnějších dopadů spojených s výše uvedenou úpravou

- **MPSV** – implementace zvolené varianty, koordinační funkce a metodické práce, zvýší se nároky na metodickou podporu krajům a krajským úřadům, ale sníží se nároky na výkon správní činnosti.
- **Krajské úřady** – nárůst nároků na součinnost při plánování sociálních služeb na území příslušných krajů a obcí
- **Kraje a obce** – hlavní dopad, vyšší míra odpovědnosti za realizaci dotačního řízení, provádění finančních kontrol, výplata dotací, vedení agendy k jednotlivým službám apod.
- **Poskytovatelé sociálních služeb** – zanedbatelný dopad do administrativy spojené se změnou poskytovatele dotace.

1.4. Popis cílového stavu

Obecným cílem navrhované novely zákona je promítnutí aktuálních požadavků praxe při poskytování sociálních služeb do zákona o sociálních službách prostřednictvím provedení dílčích úprav znění stávajících ustanovení zákona. Výsledkem bude sladění základní legislativní normy upravující oblast poskytování sociálních služeb se žádoucím způsobem poskytování těchto služeb.

Významné cíle navrhovaných legislativních úprav:

Navrhovanou zásadní úpravou dojde k opravení nepřesností § 101a, a to především ve výpočtu směrného čísla, který svými kritérii lépe odpovídá skutečnému stavu reflektujícímu nákladovost jednotlivých druhů sociálních služeb. Prodloužením účinnosti § 101 a posunem účinnosti § 101a pak bude umožněno vyhlásit dotační řízení na poskytování sociálních služeb v obvyklých termínech (srpen – září roku předcházejícímu roku, na který je žádost o dotaci podávána). Tyto termíny odpovídají nastavení systému vykazování v sociálních službách podle § 95 zákona o sociálních službách, a také tvorbě rozpočtů na úrovni státu i jednotlivých krajů. Navíc umožňují dostatečný časový horizont na podání žádostí o dotaci, jejich ohodnocení, zpracování, tvorbu návrhu částek dotací jednotlivým poskytovatelům na služby, které mají zaregistrovány, schválení těchto částek dotačními komisemi (zastupitelstvy) jednotlivých krajů a následné zpracování a podepsání smluv na částky dotací s jednotlivými poskytovateli.

1.6 Zhodnocení rizika

Rizikem je samotné ponechání stávající úpravy. Zákon o sociálních službách v současné podobě obsahuje některá ustanovení, která nejsou v souladu s potřebami dobré praxe při poskytování sociálních služeb. Nedojde-li k legislativním úpravám navrhovaným v novele zákona, bude i nadále tento nesoulad přetrvávat.

Rizikem zásadní úpravy § 101 a 101a je samotné ponechání stávající zákonné úpravy bez navržených úprav. Nedojde-li k navrhovaným úpravám, nebude možné realizovat dotační řízení podle § 101a, který nabude podle stávající legislativní úpravy účinnosti dnem 1. 1. 2014. Tímto bude ohroženo poskytování sociálních služeb na území České republiky, což bude mít dalekosáhlé dopady na klienty sociálních služeb, poskytovatele sociálních služeb jakožto zaměstnavatele a další subjekty, ovlivněné dotačním řízením

2. Návrh variant řešení

Nulová varianta – ponechání současného stavu beze změny

Nulová varianta předpokládá, že se nezmění současný stav. Ponechání současného stavu je nepříznivým aspektem samo o sobě, neboť nedojde k promítnutí požadavků z praxe poskytování sociálních služeb do základní legislativní normy upravující oblast poskytování sociálních služeb. I nadále tedy bude přetrvávat nesoulad mezi legislativní normou a samotnou dobrou praxí poskytování sociálních služeb.

Tato varianta ve své podstatě není možná, protože není připraven celý proces přechodu dotačního řízení na kraje. Nebude tak možné realizovat dotační řízení podle § 101a a nebudou tak vyplaceny dotace na poskytování sociálních služeb. Navíc, pokud bude ponechán stávající

mechanismus výpočtu směrného čísla tak, jak je uveden v současném znění § 101a, dojde k meziročnímu významnému rozkolísání systému sociálních služeb

Varianta 1 – provedení dílčích úprav znění stávajících ustanovení zákona

Navrhovaná novela zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, (dále jen „zákon“) obsahuje především technické změny reagující na aktuální požadavky praxe poskytování sociálních služeb. Tato varianta odkládá účinnost § 101a z 1. 1. 2014 na 1. 7. 2014. Navíc narovnává mechanismus výpočtu směrného čísla tak, aby byly vzaty v potaz významné koeficienty, které ovlivňují nákladovost jednotlivých druhů sociálních služeb a tedy i možnou výši dotace jim přidělenou. Dále se navrhuje dílčí úpravy ustanovení týkajících se příspěvku na péči.

A) Významnější úpravy zákona

Návrh změny § 101 a § 101a

Navrhuje se upravit § 101 v reflexi na současnou praxi a opravit některé nepřesnosti v § 101a, které vyplynuly z širokého konzultačního procesu k přípravě přechodu odpovědnosti za dotace na poskytování sociálních služeb na kraje. Zároveň se navrhuje prodloužit účinnost § 101 o jeden rok a účinnost § 101a z 1. 1. 2014 na 1. 7. 2014.

B) Dílčí úpravy zákona

- Úprava okruhu oprávněných osob pro účely sociálních služeb a příspěvku na péči (§ 4)
- Dílčí změny v průběhu řízení o příspěvku na péči a zvýšení tohoto příspěvku podle ustanovení § 12 zákona,
- Upřesnění pojmu poradenství a vynětí půjčování kompenzačních pomůcek jako činnosti bezplatné a omezené pouze na služby odborného sociálního poradenství (§ 37);
- Doplnění základní činnosti u druhu služby chráněné bydlení (§ 51)
- Dílčí úpravy v podmínkách registrace sociální služby reagující na praxi krajských úřadů (§ 79);
- Dílčí změny v registracích (§ 81, 82, 85, 86)
- Úpravy v ustanoveních týkajících se standardů a inspekcí sociálních služeb (§ 97 a násl.);
- Vykazování dat o poskytovaných sociálních službách (§ 88);
- Zapracování povinnosti smluvně upravit způsob vyúčtování úhrady za službu (§ 91)
- Doplnění kompetence MPSV v oblasti sociální práce
- Sdělování údajů v sociálně právní ochraně dětí (§ 100a)
- Doplnění správních deliktů (§ 106 a 107)
- Vymezení kompetencí správních orgánů v oblasti správních deliktů (§ 108)
- Doplnění další formy vzdělávání o konference (§ 111);
- Dílčí změny v akreditacích vzdělávacích programů (§ 117a a násl.).

3. Vyhodnocení nákladů a přínosů

3.1 Identifikace nákladů a přínosů

Navrhovaná novela zákona obsahuje především technické změny reagující na aktuální požadavky praxe poskytování sociálních služeb. Návrh je v obou variantách rozpočtově neutrální.

3.2 Náklady

Návrh je rozpočtově neutrální.

3.3 Přínosy

Návrh je rozpočtově neutrální.

3.4 Vyhodnocení nákladů a přínosů variant

Návrh je rozpočtově neutrální.

4. Návrh řešení

4.1. Stanovení pořadí variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Navrhuje se přijmout variantu 1 - provedení navržených dílčích úprav znění stávajících ustanovení zákona.

5. Implementace doporučené varianty a vynucování

Za implementaci regulace je odpovědné Ministerstvo práce a sociálních věcí .

6. Přezkum účinnosti regulace

Navržené změny byly konzultovány s naznačenými dotčenými subjekty, které konstatovaly smysluplnost uvedené regulace.

7. Konzultace a zdroje dat

Navržené změny byly diskutovány během koncepčních porad odboru sociálních služeb a sociální práce Ministerstva práce a sociálních věcí a v rámci realizace projektu Podpora procesů v sociálních službách, který má za cíl nastavit nový systém sociálních služeb.

Návrh úprav paragrafového znění byl konzultován s Asociací poskytovatelů sociálních služeb ČR. Dále byla provedena konzultace se zástupci jednotlivých krajů a krajských úřadů, se zástupci Unie zaměstnavatelských svazů, Svazu měst a obcí a poskytovateli (resp. statutárními zástupci) pobytových sociálních služeb. Problematika byla diskutována také s Ministerstvem financí a poslanci Poslanecké sněmovny PČR.

Výsledky konzultací byly zapracovány do obsahu RIA.

8. Kontakt na zpracovatele RIA

Hodnocení dopadů zpracoval/a:

Jméno a příjmení: Ing. Daniela Lusková a Ing. Linda Maršíková

Útvar: oddělení koncepce sociálních služeb a sociální práce a oddělení koncepce ekonomiky sociálních služeb MPSV

Telefon, email: 221 922 040, daniela.luskova@mpsv.cz

II. Hodnocení dopadů regulace (RIA)

k části druhé návrhu zákona – změna zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

1. NÁZEV

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 329/2011 Sb., o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

2. DŮVOD PŘEDLOŽENÍ A CÍLE

Zákon č. 329/2011 Sb. nabyl účinnosti dne 1. ledna 2012 a dosud byl měněn pouze z poslancecké iniciativy. Standardními postupy jsou zákony, na základě kterých jsou poskytovány dávky, analyzovány dle jejich každodenní aplikace a je průběžně vyhodnocována potřeba jejich změn. Aplikací zákona č. 329/2011 Sb. v praxi byla zjištěna potřeba novelizace níže uvedených oblastí:

- příspěvek na zvláštní pomůcku – nesoulad zákona a jeho prováděcího právního předpisu
- řízení o přiznání průkazu osoby se zdravotním postižením
- doplnění anatomické ztráty dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování do přílohy k zákonu

2. 1. Definice problému

Ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. stanoví, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla má osoba s těžkou nebo hlubokou mentální retardací. Část č. 4 přílohy k zákonu č. 329/2011Sb. blíže definuje zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla (osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí uvedené uvedenou v bodě 1 písm. a), b), d) až i) přílohy a osoby s těžkou nebo hlubokou mentální retardací a stavy na rozhraní těžké mentální retardace). Vyhláška č. 388/2011 Sb., o provedení některých ustanovení zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška č. 388/2011 Sb.“), nepřesně provádí zákon a legislativně-technikou chybou jde nad jeho rámec.

Původní záměr, se kterým byl navrhován zákon č. 329/2011 Sb., nepředpokládal samostatné řízení ve věci průkazu osoby se zdravotním postižením, ale pouze jeho vydání v souvislosti s dávkou – příspěvkem na péči nebo příspěvkem na mobilitu. V průběhu legislativního procesu bylo vyhověno tlaku určité skupiny osob se zdravotním postižením, které deklarovaly nezájem o dávku (typicky o příspěvek na mobilitu), ale pouze zájem o průkaz osoby se zdravotním postižením a benefity z něj plynoucí (typicky v silniční nebo veřejné hromadné

dopravě). Tak bylo umožněno samostatné řízení o průkaz osoby se zdravotním postižením, které bylo zakotveno v § 35 zákona č. 329/2011 Sb., s vazbou na „dva podkladové posudky“, a to posouzení schopnosti zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility a orientace a posouzení stupně závislosti. Předpokládalo se, že řízení dle § 35 zákona č. 329/2011 Sb. bude probíhat v zanedbatelném množství případů. Tento předpoklad se však nepotvrdil, což je dáno nejen přístupem osob se zdravotním postižením, ale i ne zcela sourodou praxí jednotlivých krajských poboček Úřadu práce České republiky. Praxe nepotvrdila taktéž vhodnost vydávání písemného rozhodnutí pouze v případě negativního rozhodnutí, to je, není-li nárok na průkaz žádného druhu. Pro lepší orientaci osob se zdravotním postižením při uplatňování práv a nároků včetně opravných prostředků se nově navrhuje ukončovat správní řízení o vydání průkazu osoby se zdravotním postižením vždy písemným rozhodnutím.

Příloha k zákonu č. 329/2011 Sb. obsahuje taxativní výčet zdravotních postižení odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku. Zde dochází především k zařazení nového druhu zdravotního postižení odůvodňujícího nárok na tento příspěvek, a to anatomické ztráty dolní končetiny ve stehně s možností oprotézování. Dřívější úprava přílohy obsahovala pouze zdravotní postižení anatomická ztráty dolní končetiny ve stehně bez možnosti oprotézování, postavení některých zdravotně postižených bude tedy oproti předchozí úpravě výhodnější a budou mít nově nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku. Anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně se vrací do indikačních kritérií odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na základě požadavku organizací osob se zdravotním postižením k podpoře jejich mobility, a to i přes to, že jde o exteriérové uživatele protézy s validním rozsahem a dosahem chůze. Opatření se může týkat cca 1 000 osob ročně.

2.2. Identifikace dotčených skupin

- MPSV – metodické vedení, odvolací orgán, přezkumné řízení
- Úřad práce České republiky (krajské pobočky a pobočka pro hl. město Prahu) – rozhodují v I. instanci
- ČSSZ, OSSZ, PSSZ (prvoinstanční řízení), posudkové komise MPSV (odvolací řízení) – posudková služba
- Příjemci příspěvku na zvláštní pomůcku, příspěvku na mobilitu, držitelé průkazu mimořádných výhod a průkazu osoby se zdravotním postižením

2.3. Popis cílového stavu

Cílem návrhu je reagovat na zjištěné nedostatky zákona č. 329/2011 Sb. a vyhlášky č. 388/2011 Sb.

2. 4. Popis existující regulace vládní politiky pro danou oblast

Zákon č. 329/2011 Sb. upravuje příspěvek na zvláštní pomůcku, příspěvek na mobilitu a průkaz osoby se zdravotním postižením. Vyhláška č. 388/2011 Sb. provádí některá jeho ustanovení, a to stanovením seznamu druhů a typů zvláštních pomůcek určených osobám s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí, těžce sluchově postiženým osobám, těžce zrakově postiženým osobám a osobám s těžkou nebo hlubokou mentální retardací, na jejichž pořízení se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku, a stanovením dovedností vodicího psa.

2.5. Zhodnocení rizika

Nebude-li přijata navrhovaná změna, nedojde k zamýšlenému zlepšení v postavení osob se zdravotním postižením v rámci systému nepojistných dávek, spočívajícímu jednak ve zlepšení jejich orientace v právní úpravě a zjednodušení uplatňování jejich práv, ale také k výhodnějšímu postavení některých skupin zdravotně postižených s ohledem na nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku.

3. NÁVRH ŘEŠENÍ

Návrh možných řešení

Varianta 0: Změna nebude navrhována.

Varianta 1: Navržené změny zákona č. 329/2011 Sb. budou provedeny.

Viz výše

Varianta 2: Speciální zádržní systémy budou vypuštěny z vyhlášky č. 388/2011 Sb., ostatní změny uvedené ve Variantě 1 nebudou navrhovány.

Varianta 2 spočívá v tom, že prostřednictvím vypuštění písmena b) z vyhlášky č. 388/2011 Sb. bude odstraněn nesoulad mezi jednotlivými ustanoveními zákona č. 329/2011 Sb. (§ 9 odst. 2, příloha k zákonu) a vyhlášky č. 388/2011 Sb. Tato změna by však měla negativní dopady jak na osoby s těžkou nebo hlubokou mentální retardací, tak na osoby s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí. Toto řešení není nápravou současné ve své podstatě legislativně-technické chyby, ale má negativní věcné dopady na dvě skupiny osob se zdravotním postižením. Další dopady jsou totožné jako v případě Varianty 0.

Varianta 0:

VÝHODY	NEVÝHODY
Není třeba vydávat právní předpis.	Legislativně-technický problém nesouladu zákona a jeho prováděcího předpisu zůstává. Právní nejistota.
	Nedojde ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v systému nepojistných dávek.

Varianta: 1

VÝHODY	NEVÝHODY
Osobám se zdravotním postižením bude usnadněna orientace v možnostech uplatňování jejich zákonných práv a dojde ke zlepšení postavení osob s některými druhy zdravotního postižení.	Je třeba vydávat právní předpis a měnit přílohu k zákonu.
Odstraní se legislativně-technický problém nesouladu zákona a jeho prováděcího právního předpisu.	

Varianta: 2

VÝHODY	NEVÝHODY
Mírná úspora výdajů státního rozpočtu vyplývající z vypuštění dotčené pomůcky. Lze odhadnout, že nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku (zádržní systém) může v roce vzniknout maximálně desítkám osob. V případě 40 dávek ve výši 20 000 Kč by šlo o úsporu 800 000 Kč.	Je třeba vydávat právní předpis.
Odstraní se legislativně-technický problém nesouladu zákona a jeho prováděcího právního předpisu.	Negativní věcné dopady na dvě skupiny osob se zdravotním postižením bez věcných důvodů.
Nevzniknou nové náklady v souvislosti s doplněním Přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb.	Sníží se kupní síla osob se zdravotním postižením, zhorší se podpora jejich sociálního začleňování a finanční dostupnosti pomůcek.
	Nedojde ke zlepšení postavení osob se zdravotním postižením v systému nepojistných dávek.

Identifikace nákladů a přínosů

Náklady

Varianta	Veřejné rozpočty	Účastníci systému – oprávněné osoby
Varianta 0	Zůstávají na stejné úrovni jako nyní.	Nejsou.

Varianta 1	Jsou. Navrhované opatření v pětiletém horizontu může vyvolat zvýšení nákladů na dávky pro osoby se zdravotním postižením maximálně o 850 mil Kč s tím, že zvýšené výdaje v prvním roce po účinnosti by byly zhruba v částce 200 mil. Kč. Tyto zvýšené výdaje budou plně kryty v rámci schválených výdajových limitů kapitoly 313.	Nejsou.
Varianta 2	Nejsou.	Jsou – vyplývají z vypuštění pomůcky z vyhlášky a nedoplnění nového druhu zdravotního postižení do přílohy k zákonu.

Přínosy

Varianta	Veřejné rozpočty	Účastníci systému – oprávněné osoby
Varianta 0	Nejsou.	Nejsou.
Varianta 1	Nejsou.	Jsou. Zvýší se koupěschopnost alepší se postavení osob s některými typy zdravotního postižení.
Varianta 2	Mírná úspora státního rozpočtu – cca 800 000 Kč.	Nejsou.

4. VYHODNOCENÍ NÁKLADŮ A PŘÍNOSŮ

4.1. Identifikace nákladů a přínosů všech variant

Z hodnocení řešení vyplývá, že Varianty 0 a 2 nejsou z hlediska osob se zdravotním postižením vhodné. Realizovat je tedy vhodné variantu 1.

4.2. Konzultace

Konzultace proběhly v rámci všech odborných útvarů MPSV, se zástupci Úřadu práce České republiky a České správy sociálního zabezpečení.

4.3. Implementace a vynuovení

K naplnění cílů obsažených v hodnocení dopadů regulace jsou kompetentní MPSV (metodické vedení, odvolací orgán), Úřad práce České republiky (rozhodování o dávkách) a Česká správa sociálního zabezpečení (posudková služba).

4.4. Přezkum účinnosti

Není třeba stanovovat konkrétní termíny, návrh bude hodnocen v rámci plnění státního rozpočtu.

Předpokládá se účinnost k 1. 1. 2014.

5. NÁVRH ŘEŠENÍ

Navrhuje se realizovat variantu 1.

Závěrečnou zprávu RIA zpracovaly:

Mgr. Dana Hacaperková
Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor nepojistných dávkových systémů
Tel: 221923286
e-mail: dana.hacaperkova@mpsv.cz

[MUDr. Alena Zvoníková](#)
[Ministerstvo práce a sociálních věcí, odbor posudkové služby](#)
Tel: 221922383
e-mail: alena.zvonikova@mpsv.cz

III. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky a mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána

Navrhovaná úprava je v souladu s ústavním pořádkem České republiky i mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána.

K problematice obsažené v zákoně č. 329/2011 Sb. se vztahuje Úmluva o právech osob se zdravotním postižením, která vstoupila pro Českou republiku v platnost dne 28. října 2009 a na základě článku 10 Ústavy se stala po svém vyhlášení dne 12. února 2010 součástí právního

řádu České republiky (č. 10/2010 Sb. m. s.). Navrhovaná právní úprava provádí některá ustanovení předmětné Úmluvy a jako celek je s ní slučitelná.

Jedná se zejména o ustanovení článku 4 Úmluvy, ve kterých se Česká republika zavázala zajistit a podporovat plnou realizaci všech lidských práv a základních svobod všem osobám se zdravotním postižením bez diskriminace na základě zdravotního postižení (čl. 4 odst. 1). Opatření obsažená v navrhované právní úpravě spadají do oblasti hospodářských, sociálních a kulturních práv a mají být v souladu s dikcí čl. 4 odst. 2 realizována v maximálním rozsahu prostředků, které má stát k dispozici, s cílem dosáhnout postupně plné realizace těchto práv. Tento závazek předložená právní úprava naplňuje. V souladu s čl. 4 odst. 3 byly také v průběhu přípravy právní úpravy konzultovány s osobami se zdravotním postižením, a to prostřednictvím jejich organizací. Příspěvek na zvláštní pomůcku realizuje opatření specifikovaná v článku 20 Úmluvy. Uvedený příspěvek má za cíl umožnit osobám přístup ke kompenzačním pomůckám, novým technologiím a různým formám asistence. Předložený zákon naplňuje též opatření článku 28, která se týkají práva na přiměřenou životní úroveň a sociální ochranu.

IV. Zhodnocení slučitelnosti navrhované právní úpravy s právem Evropské unie

a) Část první – změna zákona o sociálních službách

Poskytování příspěvku na péči v rámci Evropské unie se řídí Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci sociálního zabezpečení a Nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení č. 883/2004.

Příspěvek na péči je podle judikatury Soudního dvora Evropské unie (např. rozhodnutí ve věci C-160/96 Molenaar a C-215/99 Jauch) považován za peněžitou dávku v nemoci, kdy režim poskytování peněžitých a věcných dávek v nemoci je podle koordinačních pravidel odlišný. Příspěvek na péči je navíc dávkou, kterou poskytuje příslušná instituce státu, který je kompetentní k úhradě zdravotní péče. Nárok na příspěvek na péči má proto oprávněná osoba jen v případě, že je českým zdravotním pojištěncem. Pokud žadatel nesplňuje uvedenou podmínku, není oprávněnou osobou k přiznání příspěvku, a to ani v případě, že by bydlel v České republice. Naopak nárok na příspěvek může vzniknout osobám žijícím v jiných členských státech EU za podmínky, že jsou českými zdravotními pojištěnci (náklady na jejich zdravotní péči v cizině nese česká zdravotní pojišťovna).

K právní úpravě obsažené v části první návrhu zákona se dále vztahu tyto předpisy práva Evropské unie:

- Směrnice Rady 2005/71/ES ze dne 12. října 2005 o zvláštním postupu pro přijímání státních příslušníků třetích zemí pro účely vědeckého výzkumu,
- Směrnice Rady 2003/86/ES ze dne 22. září 2003 o právu na sloučení rodiny,
- Směrnice Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a obsahu poskytované ochrany, resp. Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli

požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany, která směrnicí 2004/83/ES ke konci roku 2013 nahradí.

Navrhovaná právní úprava obsažená v části první není s právem EU v rozporu.

b) Část druhá – změna zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Právní úprava obsažená v zákoně č. 329/2011 Sb. se vztahuje k předpisům EU týkajícím se rovnosti nakládání s občany ostatních členských států. Jde zejména o Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 492/2011 ze dne 5. dubna 2011 o volném pohybu pracovníků uvnitř Unie, které stanovuje základní pravidlo rovnosti nakládání se všemi pracovníky EU (čl. 7 odst. 2 – občan EU zaměstnaný na území jiného členského státu bude požívat stejných sociálních výhod jako národní příslušníci). Dále se vztahuje ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států. S těmito předpisy je zákon č. 329/2011 Sb. v souladu.

Zákon č. 329/2011 Sb. je též v souladu se směrnicí Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty, která stanoví pro tzv. dlouhodobě pobývající rezidenty ze třetích zemí právo na rovné zacházení mimo jiné i v oblasti sociálního zabezpečení, sociální podpory a sociální ochrany.

Poskytování dávek osobám se zdravotním postižením nepodléhá koordinaci systémů sociálního zabezpečení v rámci Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 883/2004 ze dne 29. dubna 2004 o koordinaci systémů sociálního zabezpečení. Nejedná se o dávky, které by se přímo vztahovaly k některému z rizik výslovně uvedených v čl. 3(1) nařízení 883/2004.

Předmět úpravy obsažený v návrhu novelizace zákona č. 329/2011 Sb. není s právem EU v rozporu.

V. Dopad na životní prostředí a podnikatelské prostředí

Navrhovaná právní úprava nesouvisí s problematikou ochrany životního prostředí a nemá na něj vliv. Návrh zákona nebude mít negativní dopady na podnikatelské prostředí.

VI. Zhodnocení dopadu návrhu ve vztahu k zákazu diskriminace

Platná právní úprava obsažená v zákoně č. 108/2006 Sb. a v zákoně č. 329/2011 Sb. neobsahuje žádná ustanovení, která by narušovala právo na rovné zacházení a vedla k diskriminaci. Nejedná se tedy o změny, které by nově stanovovaly povinnosti osob, a navržená právní úprava v této souvislosti nezakládá možnost vzniku diskriminačního jednání. To platí i pro úpravy v zákoně o sociálních službách týkající se poskytování sociálních služeb, které jsou převážně technického charakteru.

VII. Zhodnocení ekonomických dopadů

a) Část první – změna zákona o sociálních službách

Navrhovaná opatření jsou rozpočtově neutrální.

b) Část druhá – změna zákona o poskytování dávek osobám se zdravotním postižením

Navrhovaná opatření předpokládají výdaje státního rozpočtu v souvislosti se zvýšením nákladů na dávky pro osoby se zdravotním postižením maximálně o 850 mil Kč v rámci pětiletého období s tím, že zvýšené výdaje v prvním roce po účinnosti by byly zhruba v částce 200 mil. Kč. Jedná se o rozšíření výplaty příspěvku na zvláštní pomůcku pro některé skupiny osob se zdravotním postižením. Tyto zvýšené výdaje budou plně kryty v rámci schválených výdajových limitů kapitoly 313.

VIII. Zhodnocení korupčních rizik

Navrhovaná změna právní úpravy reaguje na v praxi zjištěné nedostatky zákona č. 329/2011 Sb. Navrhované změny představují pouze dílčí změny již existující zákonné právní úpravy a v souvislosti s touto právní úpravou nedochází k rozšíření kompetence orgánů veřejné správy. Vzhledem k obsahu právní úpravy nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání. Navrhované změny zákona č. 108/2006 Sb. se týkají poskytování sociálních služeb a poskytovatelů sociálních služeb; rovněž v této části návrhu nebyla shledána žádná rizika, která by mohla vést ke korupčnímu jednání.

IX. Zhodnocení současného stavu a dopadů navrhovaného řešení ve vztahu k ochraně soukromí a osobních údajů

Z navrhované právní úpravy neplynou nepříznivé důsledky pro ochranu soukromí a osobních údajů.

Zvláštní část

K části první

K čl. I

K bodům 1 a 2

V současné právní úpravě je okruh oprávněných osob definován v § 4 zákona o sociálních službách společně a zcela totožně pro sociální služby i příspěvek na péči. Zatímco příspěvek na péči je dávkou, která spadá do věcné působnosti tzv. koordinačních nařízení (Nařízení EP a Rady (ES) č. 883/2004 o koordinaci sociálního zabezpečení, nařízení EP a Rady (ES) č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k Nařízení č. 883/2004), sociální služby do věcné působnosti koordinačních nařízení nespádají. Navrhovaná změna tuto skutečnost zohledňuje a navrhuje se okruh oprávněných osob vymežit zvlášť pro účely příspěvku na péči a zvlášť pro účely sociálních služeb.

Dále se u nároku na příspěvek na péči, na rozdíl od poskytování sociálních služeb, doplňuje podmínka bydliště. V současné právní úpravě není nárok na příspěvek na péči vázán na podmínku bydliště, která pro ostatní nepojistné dávkové systémy stanovena je. Doplněním podmínky bydliště dojde ke sjednocení právní úpravy a podmínek nároku na příspěvek na péči s ostatními nepojistnými dávkovými systémy (státní sociální podpora, pomoc v hmotné nouzi, dávky pro osoby se zdravotním postižením).

Příspěvek na péči je dávkou ze systému tzv. nepojistných dávek. Jednou z charakteristik nepojistných systémů je tzv. teritorialita. Na dávky mají nárok ti občané, kteří jsou určitým způsobem spjati s daným teritoriem. Tuto charakteristiku v současné době představuje podmínka trvalého pobytu. Ten se však postupně stal pouhou evidenční kategorií, která o skutečném bydlišti, ve smyslu střediska zájmů občana, nevypovídá téměř nic.

Zavedením institutu bydliště jako jedné z podmínek nároku na příspěvek na péči bude dávka poskytována těm osobám, které mají určitou jasně danou vazbu ke státu, který tuto dávku poskytuje. Dalším důvodem zavedení institutu bydliště je zabránění neoprávněným výplatám příspěvku na péči do ciziny, a rovněž dalšímu poskytování dávky bez možnosti kontroly jejího zákonného využití.

K bodu 3

Legislativně technická úprava v návaznosti na změnu zákona o sociálně-právní ochraně dětí zákonem č. 401/2012 Sb. Touto právní úpravou byl nově upraven systém dávek pěstounské péče, která doposud byla obsažena v zákoně o státní sociální podpoře.

K bodu 4

Pro účely zvýšení příspěvku na péči podle § 12 zákona o sociálních službách se okruh společně posuzovaných osob posuzuje podle zákona o státní sociální podpoře. Odkaz na toto ustanovení zákona o státní sociální podpoře se upřesňuje.

K bodům 5 a 9

Pro účely prokazování nároku na zvýšení příspěvku na péči podle § 12 je oprávněná osoba povinna ohlásit ve stanovených lhůtách výši svých příjmů a příjmů osob společně posuzovaných s oprávněnou osobou. Vzhledem k tomu, že ve stejných lhůtách se prokazují i příjmy pro účely příspěvku na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře, navrhuje se, aby tyto údaje byly využity i pro účely zvýšení příspěvku na péči v případě, kdy okruh společně posuzovaných osob je stejný.

K bodu 6

Upřesňuje se vznik nároku na výplatu zvýšení příspěvku na péči podle § 12 z důvodu zamezení výkladových nejasností.

K bodu 7

Ustanovení se zrušuje jako nadbytečné.

K bodům 8 a 15

Legislativně technické úpravy v souvislosti se zrušením § 18 odst. 4.

K bodům 10 a 11

Upravuje se postup při zastavení výplaty příspěvku na péči v případech, kdy příjemce příspěvku nesplní některou ze stanovených povinností. V návaznosti na to se zrušuje ustanovení, podle kterého se po opětovném splnění povinnosti obnovuje výplata příspěvku až po uplynutí tří měsíců. Jedním z důvodů je neproveditelnost této sankce v případech zvýšení příspěvku na péči podle § 12.

K bodu 12

Ustanovení týkající se povinnosti poskytovatele sociálních služeb ohlásit pro účely nároku na výplatu příspěvku na péči hospitalizaci klienta nebo jeho úmrtí se upravuje tak, že tato povinnost se nevztahuje na poskytovatele chráněného bydlení. V rámci služby chráněné bydlení není poskytovatel této služby, vzhledem ke konstrukci úhrady za poskytované služby, oprávněn zjišťovat, zda klient je příjemcem příspěvku na péči. Nemá tak k dispozici informace nezbytné ke splnění ohlašovací povinnosti.

K bodu 13

Řízení o příspěvku na péči se přerušuje z důvodů stanovených v § 26 odst. 1 zákona, a to na dobu, po kterou okresní správa sociálního zabezpečení posuzuje zdravotní stav žadatele pro účely stanovení stupně závislosti, a dále na dobu, po kterou je žadatel o příspěvek hospitalizován a nebylo dosud provedeno sociální šetření. Jedná se o důvody zcela jednoznačně zákonem stanovené a není proto důvodné, aby žadatel podával proti usnesení o přerušování řízení odvolání.

K bodu 15

Zvýšení příspěvku na péči podle § 12 závisí na přiznání příspěvku na péči v určitém stupni závislosti. Upravuje se proto postup v řízení v případech, kdy je podána žádost o zvýšení příspěvku na péči podle § 12.

K bodu 16

Legislativně technická úprava v souvislosti s novým zákonem o kontrole.

K bodům 17 a 18

Sociální poradenství, které je jedním ze základních typů sociálních služeb, se dělí na základní sociální poradenství a odborné sociální poradenství. Ustanovení upravující základní činnosti při poskytování sociálních služeb, které jsou poskytovatelé sociálních služeb povinni vždy zajistit, se upřesňují tak, aby bylo zcela jednoznačné, že základní činností při poskytování všech druhů sociálních služeb je základní sociální poradenství, nikoliv odborné sociální poradenství.

K bodu 19

Navrhuje se vypustit půjčování kompenzačních pomůcek z ustanovení o odborném sociálním poradenství. Tato úprava umožní poskytovatelům sociálních služeb zařadit půjčování kompenzačních pomůcek mezi fakultativní činnosti za úhradu. Současná úprava limituje poskytování kompenzačních pomůcek výhradně poskytovateli odborného sociálního poradenství. Je žádoucí, aby půjčovny mohly být provozovány i poskytovateli jiných druhů služeb. Zároveň je vhodné uvolnit tento druh služby i úhradově tak, aby půjčovny mohly pomůcky nakupovat z příjmu za půjčování.

Dále se doplňuje výčet pracovišť poskytujících odborné sociální poradenství o hospice. Navrhované doplnění reaguje na již existující praxi poskytování této sociální služby. Tato služba je v hospicích poskytována zejména rodinným příslušníkům umírajících pacientů těchto zařízení.

K bodu 20

Vzhledem k charakteru a okruhu osob (a míře podpory, kterou potřebují), kterým je sociální služba chráněné bydlení poskytována, se upravuje rozsah základních činností, které tato služba poskytuje, tak, aby sociální služba byla povinna zabezpečit svým uživatelům i pomoc při osobní hygieně a poskytnutí podmínek pro osobní hygienu.

K bodu 21

Ustanovení se uvádí do souladu se zněním insolvenčního zákona.

K bodům 22 a 23

Z údajů, které jsou náležitostí žádosti o vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb (rozhodnutí o registraci) se navrhuje vypustit údaj o čísle platebního účtu žadatele pro nadbytečnost.

K bodu 24

Z důvodu zamezení výkladových nejasností se ustanovení upřesňuje tak, že se podle něj postupuje jen u žadatelů o registraci, na které se vztahuje insolvenční zákon. Tuto povinnost tak nemá např. obec, je-li žadatelem o registraci jako poskytovatele sociálních služeb.

K bodu 25

Navrhuje se doplnit náležitosti rozhodnutí o registraci o identifikátor sociální služby. Toto číslo umožňuje přesnou identifikaci sociální služby na rozdíl od identifikačního čísla poskytovatele, který může poskytovat více sociálních služeb na více místech.

K bodu 26

Nově se navrhuje postup v případě změn v údajích týkajících se registrace poskytovatele sociálních služeb. O změně údajů, které jsou náležitostí rozhodnutí o registraci, rozhodne registrující orgán na základě žádosti poskytovatele sociálních služeb, a to rozhodnutím o změně registrace. Poskytování sociální služby v souladu s těmito změnami bude možné až po vydání rozhodnutí o změně registrace.

Pro oznamování změn v ostatních údajích, které nejsou náležitostí rozhodnutí, je stanovena oproti dosavadní právní úpravě nová lhůta.

K bodu 27

Ustanovení se týká poskytovatelů, kteří poskytují více sociálních služeb. Navrhovaná změna umožní částečné zrušení registrace, tj. zrušení registrace jen pro sociální službu, v jejímž poskytování byly shledány nedostatky, které jsou důvodem pro zrušení registrace. Poskytování ostatních sociálních služeb tím nebude dotčeno. Závisí na správním uvážení registrujícího orgánu, zda podle okolností rozhodne jen o změně registrace, tj., že zruší jen její část, nebo rozhodne o zrušení celé registrace.

K bodu 28

Zrušuje se nadbytečný odkaz na zákon o kontrole.

K bodu 29

Legislativně technická úprava. Oprava chybného odkazu.

K bodům 30 a 31

Novelou zákona o sociálních službách od 1. ledna 2012 byl přijat institut asistenta sociální péče. V současné době je v praxi zjišťováno obcházení zákona, kdy poskytovatelé sociálních služeb ruší registrované sociální služby a nabízí klientům uzavírání smluv s konkrétními zaměstnanci, kteří vystupují v roli asistentů sociální péče. Tito pak poskytují klientům služby za úhradu z příspěvku na péči, avšak nikoli v jejich domácím přirozeném prostředí, ale i nadále v zařízeních, která však zrušením registrace pozbyla charakter pobytových zařízení sociálních služeb. Poskytovatel služby tak nemusí plnit náročné zákonné podmínky, kvalita služby je ohrožena, klient není nijak chráněn, poskytovatel čerpá příspěvek na péči a klient není v přirozeném domácím prostředí. Smyslem navrhované úpravy je zabránit tomuto obcházení zákona.

K bodům 32 a 33

Navrhovaná úprava se týká okruhu údajů, které jsou uváděny v elektronické podobě registru poskytovatelů sociálních služeb. V návaznosti na změnu kompetence k provádění inspekce sociálních služeb od 1. 1. 2012 se doplňuje povinnost krajské pobočky Úřadu práce zapisovat do registru stanovené údaje související s touto inspekcí. S touto povinností souvisí i oprávnění k přístupu k údajům vedeným v registru.

K bodům 34 a 40

V současné době jsou poskytovateli sociálních služeb vykazována data o poskytovaných sociálních službách prostřednictvím elektronického systému (rozsah těchto údajů je uveden v ustanovení § 85 odst. 5 zákona). Dále jsou informace o užití opatření omezující pohyb osob poskytovateli hlášeny krajskému úřadu prostřednictvím listinné podoby. Z důvodu snížení administrativní náročnosti poskytovatelů sociálních služeb se navrhuje sbírat data v rámci jednoho systému vykazování, z kterého lze jednoduchou a rychlou formou data zpracovat. Údaje o užití opatření omezující pohyb osob budou hlášeny prostřednictvím elektronického systému, povinnost hlášení v listinné podobě se zrušuje.

K bodu 35

V situacích, kdy je krajský úřad povinen zajistit klienty, např. při zrušení registrace sociálních služeb, je nutné znát základní údaje o charakteru klientely v poměrně krátké lhůtě, proto je nutné poskytovatelům uložit povinnost sdělit zobecněné údaje, aby byla zajištěna adekvátní pomoc.

K bodu 36

Na základě převedení inspekce poskytování sociálních služeb na krajské pobočky Úřadu práce nemá inspekční orgán již přístup k údajům z vykazování dat o poskytovaných sociálních službách, včetně případně doplněných dat o použitých opatřeních omezující pohyb osob. Úprava ustanovení zpřístupní kontrolnímu orgánu inspekce poskytování sociálních služeb k potřebným údajům z vykazování dat o poskytovaných sociálních službách, které umožní kvalitní přípravu na kontrolu.

K bodu 37

Z okruhu údajů, které je poskytovatel sociálních služeb povinen zveřejňovat o službě, se navrhuje vypustit údaj o cílech služby jako nadbytečný.

K bodu 38

Podle současné právní úpravy nemusí poskytovatel sociálních služeb zaznamenávat hodnocení průběhu poskytování sociálních služeb a jeho výstupy. Zejména při inspekci poskytování sociálních služeb nelze tyto záznamy požadovat a je proto velmi náročné dohledat důkazy plnění zákonné povinnosti. Doplněním povinnosti bude činnost poskytovatele sociálních služeb transparentní.

K bodu 39

S účinností od 1. 1. 2013 platí, že soud může podle § 13a odst. 1 písm. b) zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, ve znění zákona č. 401/2012 Sb., rozhodnout o výchovném opatření, kterým nařídí nejdéle na 3 měsíce pobyt dítěte v domově pro osoby se zdravotním postižením (s možností prodloužení doby trvání výchovného opatření až na 6 měsíců). V souladu s tím byla provedena rovněž novelizace § 48 odst. 4 zákona o sociálních službách, podle kterého může být v domovech pro osoby se zdravotním postižením vykonávána ústavní výchova, výchovná opatření nebo předběžné opatření soudu podle zvláštních právních předpisů, a novelizace dalších souvisejících ustanovení zákona o sociálních službách, konkrétně § 74 odst. 2 a § 91 odst. 1. Vedle toho je třeba možnost výkonu výchovného opatření soudu podle § 13a zákona č. 359/1999 Sb. v domovech pro osoby se zdravotním postižením promítnout také do ustanovení § 88 písm. j) zákona o sociálních službách a stanovit, že poskytovatelé sociální služby podle § 48 jsou povinni přednostně poskytnout sociální službu také dítěti, kterému bylo soudem nařízeno výchovné opatření.

K bodu 41

Povinnou náležitostí smlouvy o poskytování sociálních služeb, kterou uzavírá klient s poskytovatelem sociálních služeb je ujednání o způsobu úhrady. Navrhuje se rozšířit tuto náležitost i o ujednání o způsobu vyúčtování úhrady.

K bodu 42

Ustanovení upravující zastupování osoby při uzavírání smlouvy o poskytování sociálních služeb se upřesňuje tak, aby se právní úprava vztahovala i na uzavírání smlouvy o poskytování sociálních služeb ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče podle § 52 zákona.

K bodu 43

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K bodu 44

Podle současné právní úpravy MPSV nemá zmocnění metodicky vést sociální práci. Ustanovení upravující kompetenci MPSV v oblasti sociálních služeb se proto v tomto směru doplňuje.

K bodu 45

Ustanovení § 98 odst. 1, které obsahuje odkaz na použití zákona o kontrole, se zrušuje jako nadbytečné.

Ustanovení § 98 odst. 4 se zrušuje jako nadbytečné. Podjatost členů inspekčního týmu se řeší vždy u jednotlivé inspekce, kdy je řešen vztah inspektora ke konkrétnímu poskytovateli, u kterého má být inspekce realizována.

Zrušením § 98 odst. 6 se odstraňuje nadbytečná odchylka od zákona o kontrole. Výsledek inspekce bude zaznamenán v protokolu o kontrole, v souladu se zákonem č. 255/2012 Sb.

K bodu 46

Navrhovaná změna vychází ze současné kontrolní praxe. Situace, kdy kraj vysílá zaměstnance do inspekčního týmu, kde vykonává funkci zřizovatele nebo zakladatele, je velmi problematická. Krajské pobočky Úřadu práce poukazují na střety zájmů. Navrhovaná úprava ustanovení má tomuto střetu zájmů zamezit.

K bodu 47

Podle současné právní úpravy je stanovena povinnost poučit osobu, se kterou bude v rámci inspekce poskytování sociálních služeb veden rozhovor, o možnosti rozhovor odmítnout. Skutečnost, že osoba dala souhlas s vedením rozhovoru, případně ho odmítla, se zaznamenává do formuláře „záznamu o rozhovoru“. Z důvodu zefektivnění kontrol se navrhuje zrušit formulář „záznam o rozhovoru“. Uvedené údaje budou součástí protokolu o kontrole.

K bodu 48

Jedná se upřesnění formulace z důvodu odstranění výkladových nejasností.

K bodu 49

Navrhuje se upravit povinnost poskytovatele sociálních služeb bezplatně sdělit na žádost orgánu sociálně-právní ochrany dětí údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany dětí v rozsahu vymezeném v navrhovaném ustanovení. § 100 odst. 3 zákona o sociálních službách stanovuje, že poskytovatel sděluje údaje jiným subjektům též tehdy, stanoví-li tak zvláštní zákon. Zákon č. 359/1999 Sb., o sociálně-právní ochraně dětí, v platném znění, zakládá v § 53 odst. 1 povinnost na výzvu orgánu sociálně-právní ochrany sdělovat takové údaje, když však současně tamtéž stanoví, že povinnosti mlčenlivosti založené zvláštním právním předpisem se nelze dovolávat, mají-li být sděleny údaje o podezření z týrání, zneužívání nebo zanedbávání dítěte. V praxi tak představují problém především ty případy, kdy je poskytovatel sociálních služeb názoru, že taková míra ohrožení dítěte není v případě uživatele jeho služeb dána a opakovaně dochází k odmítnutí sdělit jakékoli údaje o

poskytované službě a průběhu poskytování služby. Proto se navržená úprava § 100a jeví jako nezbytná k zajištění nejlepšího zájmu dítěte a efektivity výkonu sociálně-právní ochrany dětí ze strany příslušného orgánu veřejné správy. Nesplnění povinnosti sdělit bezplatně údaje potřebné pro poskytnutí sociálně-právní ochrany je již v současnosti kryto přestupkovou odpovědností fyzické osoby jako zřizovatele školy, školského nebo jiného obdobného zařízení, kam lze podřadit též poskytovatele sociálních služeb (§ 59d zákona o sociálně-právní ochraně dětí) a především odpovědností za správní delikt právnické nebo podnikající fyzické osoby výslovně též jako poskytovatele sociálních služeb (§ 59i zákona o sociálně-právní ochraně dětí).

K bodům 50 až 52

Jedná se o prodloužení platnosti ustanovení § 101 o poskytování dotací poskytovatelům sociálních služeb. Současně se navrhuje zrušit zmocnění k vydání prováděcího právního předpisu (nařízení vlády), které blíže stanoví bližší podmínky pro určení výše dotace, účelu dotace, členění dotace a způsobu poskytování dotace. Z hlediska realizace dotačního řízení podle § 101 není existence tohoto předpisu nezbytná.

V návaznosti na prodloužení postupu podle § 101 se navrhuje i posunutí účinnosti § 101a, podle kterého odpovědnost za dotace na poskytování sociálních služeb přejde na kraje. Současně se navrhuje i některá upřesnění tohoto ustanovení.

K bodům 53 a 54

Podle ustanovení § 83 odst. 3 je asistent sociální péče povinen uzavřít s osobou, které poskytuje pomoc, písemnou smlouvu se stanovenými náležitostmi. Současná právní úprava nestanoví za porušení této povinnosti žádnou sankci. Navrhuje se proto doplnit ustanovení o správních deliktech o přestupek spočívající v porušení uvedené povinnosti. Dále se doplňuje ustanovení o správních deliktech o přestupek v návaznosti na ustanovení § 83 odst. 4.

K bodům 55 a 57

V souvislosti se zrušením povinnosti poskytovatele sociálních služeb ohlašovat v listinné podobě údaje o užití opatření omezující pohyb osob se zrušuje i správní delikt spočívající v porušení této povinnosti. Současně se navrhuje doplnit skutkové podstaty správních deliktů týkající se porušení některých povinností stanovených poskytovatelům sociálních služeb, které nelze podle současné právní úpravy postihnout žádnou sankcí.

K bodu 56

Legislativně-technická úprava v souvislosti s přečíslováním odstavců v § 98.

K bodům 58 až 61

Navrhuje se zvýšit pokuty za některé správní delikty, a to za poskytnutí sociální služby za vyšší úhradu, než je stanovená maximální výše úhrady, z dosavadních 50 000 Kč na 250 000 Kč, a za poskytování sociálních služeb bez oprávnění z 250 000 Kč na 1 mil. Kč, za nesplnění opatření k odstranění nedostatků zjištěných při kontrole registračních podmínek z dosavadních 50 000 Kč na 500 000 Kč. Důvodem navrhované úpravy je, že dosud stanovené výše pokut neplní svou preventivní funkci.

V návaznosti na uvedené změny se provádí nezbytné legislativně technické úpravy.

K bodu 62

Upřesňuje se ustanovení upravující kompetenci k projednávání správních deliktů v prvním stupni správního řízení.

K bodu 63

Ustanovení týkající příjmů z pokut se uvádí do souladu se zákonem o obcích a zákonem o krajích.

K bodům 64, 67 až 69

Podle platné právní úpravy není možné započítat do dalšího vzdělávání pracovníků v sociálních službách a sociálních pracovníků účast na konferencích, přestože je tato forma vzdělávání jedním z nejeftivnějších způsobů předávání informací. Navrhuje se tuto formu vzdělávání doplnit. Současně se doplňuje způsob osvědčení o absolvování této formy dalšího vzdělávání.

K bodům 65, 66, 70 až 74

Navrhuje se zrušit proces akreditace vzdělávacích zařízení v zákoně o sociálních službách. Akreditace vzdělávacího zařízení je v podstatě formálním doložením skutečnosti, že žadatel je oprávněn ke vzdělávání dospělých. Vzdělávací program, kterému nebyla udělena akreditace - přestože je realizován „akreditovanou vzdělávací institucí“ - nemůže být uznán při naplňování kvalifikačního a celoživotního vzdělávání. V praxi to vede k obcházení akreditace vzdělávacích programů, neboť vzdělavatelé uvádějí, že jsou „akreditovanou vzdělávací institucí“, čímž vytváří dojem, že všechny vzdělávací programy realizované tímto vzdělavatelem jsou akreditované a tudíž i započitatelné do povinného vzdělávání daných cílových skupin.

K bodům 75 a 76

Jedná se o legislativně technickou úpravu zmocňovacího ustanovení v návaznosti na body 33 a 50.

K čl. II

K bodu 1

V souvislosti se zavedením podmínky bydliště na území České republiky pro účely nároku na příspěvek na péči (čl. I bod 2) řeší přechodné ustanovení postup pro prokazování této podmínky u příjemců příspěvku na péči, na který jim vznikl nárok před nabytím účinnosti tohoto zákona.

K bodu 2

Ustanovení § 26 zákona o sociálních službách se doplňuje v tak, že proti usnesení o přerušení řízení o příspěvku na péči nelze podat odvolání, resp. rozklad. Je proto třeba upravit postup v řízeních, která pravomocně neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona.

K bodům 3 až 6

V návaznosti na změny v zákoně o sociálních službách týkající se zrušení správního deliktu, zrušení akreditace vzdělávacích zařízení a některých změn v registračních podmínkách se upravuje postup v řízeních, která pravomocně neskončila před nabytím účinnosti tohoto zákona.

K bodu 7

Vzhledem k současné účinnosti ustanovení § 101 a § 101a upravujících poskytování dotací poskytovatelům sociálních služeb se upřesňuje postup podle § 101a.

K části druhé

K čl. III

K bodu 1

Změna znění poznámky pod čarou v návaznosti na nový předpis EU.

K bodům 2 a 9

Podle ustanovení § 9 odst. 2 zákona č. 329/2011 Sb. má nárok na příspěvek na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla osoba s těžkou vadou nosného nebo pohybového ústrojí nebo s těžkou nebo hlubokou mentální retardací. Část I bod 4 přílohy k zákonu č. 329/2011 Sb. blíže definuje tato zdravotní postižení odůvodňující přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku na pořízení motorového vozidla. Prováděcí vyhláška č. 388/2011 Sb. uvádí seznam druhů a typů zvláštních pomůcek, na které se poskytuje příspěvek na zvláštní pomůcku. Vyhláška vedle motorového vozidla uvádí pro osoby uvedené v části I bodě 4 přílohy k zákonu rovněž speciální zádržní systémy, které však v § 9 odst. 2 zákona uvedeny nejsou. Ustanovení zákona a prováděcí vyhlášky tak nejsou v souladu. Navrhovaná právní úprava tento rozpor odstraňuje.

K bodu 3

Řízení o příspěvku na mobilitu a příspěvku na zvláštní pomůcku se přerušuje na dobu, po kterou okresní správa sociálního zabezpečení (v odvolacím řízení posudková komise ministerstva) posuzuje zdravotní stav žadatele o dávku. Jedná se o důvod zcela jednoznačně zákonem stanovený a není proto důvodné, aby žadatel podával proti usnesení o přerušení řízení odvolání, resp. rozklad.

K bodu 4

Současné znění § 34 odst. 5 neumožňuje beze zbytku využít zjištění učiněné v rámci řízení o příspěvku na péči o tom, že osoba není schopna zvládat základní životní potřeby v oblasti mobility nebo orientace pro účely vydání průkazu osoby se zdravotním postižením. Navrhovaná úprava tento nedostatek odstraňuje ve prospěch osob se zdravotním postižením.

K bodu 5

Praxe nepotvrdila vhodnost vydávání písemného rozhodnutí pouze v případě negativního rozhodnutí o průkazu osoby se zdravotním postižením, tj. není-li nárok na průkaz žádného druhu. Pro lepší orientaci osob se zdravotním postižením při uplatňování práv a nároků, včetně opravných prostředků, se navrhuje ukončovat správní řízení o vydání průkazu osoby se zdravotním postižením vždy písemným rozhodnutím.

K bodu 6

Navrhované opatření usnadní nahrazení průkazu mimořádných výhod, jejichž platnost končí nejpozději dnem 31. prosince 2015, průkazem osoby se zdravotním postižením a zajistí plynulé čerpání benefitů z nich plynoucích.

Obdobně se to týká nového posouzení nároku na příspěvek na mobilitu, který podle přechodného ustanovení § 38 odst. 8 náleží držitelům průkazu mimořádných výhod II. nebo III. stupně po dobu platnosti průkazu, nejdéle však do 31. 12. 2015.

K bodům 7 a 8

Do indikačních kritérií odůvodňujících přiznání příspěvku na zvláštní pomůcku se doplňuje anatomická ztráta dolní končetiny ve stehně, a to na základě požadavku organizací osob se zdravotním postižením k podpoře mobility těchto osob.

K čl. IV

Přechodné ustanovení řeší postup v řízení v souvislosti s návrhem na vyloučení odvolání proti usnesení o přerušení nebo zastavení řízení.

K části třetí – čl. V

Jedná se o legislativně technickou úpravu.

K části čtvrté – čl. VI

V souvislosti se zrušením akreditace vzdělávacích zařízení se zrušuje i správní poplatek za podání žádosti o tuto akreditaci.

K části páté – čl. VII

Účinnost zákona se navrhuje dnem 1. ledna 2014. Výjimkou je nabytí účinnosti ustanovení, která se týkají poskytování dotací poskytovatelům sociálních služeb. Ustanovení, kterým se prodlužuje postup podle § 101 nabývá účinnosti dnem vyhlášení zákona, nové ustanovení § 101a nabývá účinnosti dnem 1. července 2014.